

«IN MEMORIAM»
 DEL MESTRE JOAN M. ARAGONÈS I REBOLLAR

per JOSEP M. ARAGONÈS I REBOLLAR

El 4 de juliol moria a Barcelona el meu germà Joan Baptista. Abatut per una maligna diabetis que el torturà durant una pila d'anys, acabà fent honor a la fermesa del seu caràcter, no sempre fàcil, i es negà rodonament que li imputessin una cama malgrat que la gangrena implacable s'havia apoderat d'ell. Fou un acte de tossuderia? Jo diria que era la seva resposta heroica i alhora humil al desafiament que el mal li plantejà a tot o res. I decidí encarar-se a la mort acceptant la lluita fins al final.

Estava a punt de complir vuitanta-quatre anys. Nascut a la barriada barcelonina de Sant Martí de Provençals el 19 d'agost de 1928, passà la seva infantesa sacsejada per dos esdeveniments que el marcaren profundament. La mort de la mare a trenta-nou anys i la Guerra Civil. Acabada la contesa bèl·lica –que volia dir la pau– va decidir encaminar-se cap a la carrera sacerdotal. I d'aquí sorgí, com una mena de miracle, el seu destí d'home dedicat a la música i bon músic. Acompanyats pel doctor Josep Pla, els dos germans vam anar al Seminari per sol·licitar-hi l'ingrés. Però una circumstància inesperada ens va portar al Bisbat, on s'havien traslladat els superiors en espera de l'arribada del nou administrador apostòlic, el bisbe Diez de Gómora, que s'havia de fer càrrec de la diòcesi barcelonina. Allí trobàrem el P. Antoni M. Marcet, abat de Montserrat, que havia vingut també a rebre el nou bisbe. De l'encontre casual entre el P. Marcet i Mn. Pla, terrassencs els dos, sortí la derivació d'en Joan cap a Montserrat, on els monjos intentaven llavors refer l'escolania. En Joan tenia molt bona veu. Així fou com un cop fetes les proves pertinents en Joan ingressés a l'Escolania de Montserrat. Tota la dedicació a la música, al cant gregorià i l'amor per la

litúrgia del meu germà arrenquen d'aquell breu moment viscut fugaçment sense pretendre-ho a la porteria del Bisbat.

A l'Escolania de Montserrat en Joan va rebre la seva formació musical i el seu arrelament a la vida litúrgica. I de Montserrat sortí també la decisió de canviar el seu nom original de Joan Baptista pel de Joan Maria, a imitació dels monjos, tal com ha acabat essent conegut per tothom. Havia nascut un home nou. De Montserrat, un cop arribat el temps de permanència a l'Escolania, el meu germà ingressà al Seminari, on cursà tota la carrera eclesiàstica, sense, però, als ordes sagrats. I quan arribà el moment oportú contragué matrimoni canònic amb M. Antònia Domingo als peus de la Mare de Déu de Montserrat, a qui havia cantat tantes vegades quan era infant i adolescent. La seva esposa morí a Barcelona, el 4 de febrer de 1995.

En Joan M. va demostrar ser un bon músic. Tocava el piano meravellosament. En la seva estada al Seminari li encarregaren la plaça d'organista. Val a dir que en aquest punt es mostrà la profunditat dels seus coneixements musicals, mostrà un bon domini de l'instrument que tocava i alhora un exquisit sentit d'acompanyar sempre al punt la comunitat: sabia adaptar-se del tot als cants de la comunitat sense imposar-se mai pel damunt dels cants de tot el conjunt. Es va mostrar sempre un servidor del cant, sense desafiaments ni estridències.

El meu germà fou un estudiós, un investigador, del cant gregorià. Seguí les petjades de l'abat Gregori M. Sunyol i Baulenes (Barcelona, 1879 - Milà, 1946), restaurador del cant ambrosià, de l'escolapi P. Miquel Altisent Domenjó (Balaguer, 1898 - Barcelona, 1975) i de l'escola del monestir benedictí de Solesmes (França). Durant molts anys fou professor de gregorià al Seminari de Barcelona. També s'interessà per la litúrgia i el cant visigòtic o mossàrab i en fou un estudiós. Donà cursos i organitzà concerts en moltes diòcesis d'Espanya com també en diferents universitats, monestirs i catedrals.

Fou membre de l'Institut d'Estudis Catalans, dels Amics dels Goigs i musicà la lletra d'una bona colla d'aquests cants populars, dels quals fou un propagador incansable alhora que un benemèrit col·leccionista. També ens ha deixat moltes composicions musicals de textos litúrgics i de cants religiosos amarats sempre de l'esperit litúrgic. Des de l'any 1984 dirigí la «Schola Cantorum» de Barcelona, amb la col·laboració del P. Antoni Serramona, actuà en l'Oratori de Sant Felip Neri i en el cor de l'església parroquial de Santa Anna d'aquesta ciutat, que dirigí personalment fins al moment del seu traspàs. La seva dedicació a l'estudi i a la promoció del cant gregorià i a la música popular religiosa li guanyà, amb mèrit reconegut per tothom, el títol d'apòstol del cant gregorià. En la celebració del seu enterrament al tanatori de les Corts de Barcelona, el dia 6 de juliol de 2012, un grup de membres de la Schola Cantorum de Barcelona cantà l'antífona gregoriana *In paradysum deducant te Angeli* en pregària i homenatge pietós al qui havia estat el seu mestre. Ara reposa en les mans de Déu.